

San Pra Ai Wa Sarabyin John Paul II a lam daw 1

Hkungga tsawra ai shiga madat Nu Wa hpu nau ni, nau nna shi ai ten hta sha san pra ai masha ngu tang da sai Wa Sarabyin John Paul II a lam hte seng nna, makam masham machye machyang rai u ga, sawk sagawn hkaja lu ai made mi gam garan ya mayu n ngai.

Nu wa hpu nau ni, Wa Sarabyin John Paul II gaw, Madu a shaning **1920** ning **May** shata **18** ya shani, **Poland mungdan, Wadowice** ngu ai kahtawng mare kaw shangai dai daw sai rai nga ai. Shaga mying madung gaw, **Karol Jozef Wojtyla** rai nga ai. Wa Sarabyin gaw, moi kaji ai ten kaw nna, grai magrau grang ai, ngyan marai rawng ai wa rai nga ai. Laika hpaji hta ningtawn ai zawn, ginsup lam hta mung, grai ram ai wa rai nga ai. Dai majaw, ginsup ninghkring tai wa sai rai nga ai. Bai, **hka hpungyawt** mung grai ram ai hte, **hka gye pa** hkan **Skik** jawn hkawm ai hpe grai sharawng ai wa mung rai nga ai. Wa sarabyin John Paul II a kaji ten hta, garen gari hkrum ai lam mung law law rai nga ai. Shi **asak (9)** ning sha naw rai yang Kanu si shakram kau da ai. Dai majaw kahpu kaw shingbyi nga ding yang, **asak (12)** ning ten hta kahpu bai si shakaram kau nu ai. Sak naw kaji ai ten kawn nna, matsan shayen rai shakut hkawm sa ra ai wa mung rai nga ai.

1938 ning hta, Krakaw ngu ai mare kaba na Jagiellonian Dakkasu kaw hpaji sharin la let, dai jawng na ginra nta hta, ga shagawp laika ni, ningchying chying ai zawn re ai lam ni hpe myit lawm hpa hkrang shala dan lam chye lu ai. Dai jawng kaw lung ai jawng ma ni yawng shi a hkrang shala ai hpe n gun jaw ra sharawng ai lam labau hta tsun da nga ai re. Daizawn hpaji sharin nga

ai ten, n myit mada ai sha, Poland mungdan hpe **German ni** up hkang nga ai ten, **Nazi** hpung ni shang bang wa ai majaw, Dakkasu jawng mung pat kau ra sai rai nga ai. Wa sarabyin **John Paul II** gaw, laika hpaji hpe matut sharin mayu ai sha n ga, Jau tai mayu ai myit mung shawng de she lagat nga ai rai nga ai. Dai majaw, **Krakow** ngu ai shara kaw hpaw da ai, dai shara na saradaw daju a jau tai Dakkasu hta Jau tai jawng bai matut lung la lu sai. Dai hpang Roma mare kaw lahkawng ning bai matut nga nna, Theology ngu ai Karai hpaji hpe sharin la rai, Doctorate ngu ai jan mau hpe du hkra shakut la sai rai nga ai. Dai hpang 1948 ning hta dai daw buga Poland mungdan de bai n htang wa n htawm me, Jau ginwang shara shagu de kawan katsan hkawm sai rai nga ai. Mungkan majan II ngut ai hpang **Krakow** na Jau tai Dakkasu kaw Jau langai byin tai na karai hpaji ni hpe sharin la ngut n htawm me, **1946** ning hta Prat tup na Jau tai aya hpe hkam la lu sai rai nga ai.

Dai hpang **(12)** ning na ai ten, Madu a shaning **1958** ning hta **Ombi** ngu ai shara a Saradaw aya lit magam hpe hkam la nna, sagurem magam hpe matut shakut nga sai. **1964** nig hta gaw, Krakow na **Saradaw daju a** Saradaw kaba lit hpe satsam hkrum sai rai nga ai. **1967** ning hta gaw, Wa **sarabyin Paul VI** hkum nan Cardinal aya tang ya sai rai nga ai. Dai hpang Madu a shaning **1978** ning hta gaw, shaning **(400)** ning jan lapran shawng nnan lang ngu na Italian myu masha nre ai, Poland myu sha sarabyin tai wa sai rai nga ai. Shi gaw, **Human rights** ngu ai shinggyim masha langai hku nna lu ang ai ahkaw ahkang the seng nna, tsun shaga, hpaji jaw, tang shawn ya ai hte, mung masa hte seng ai, galai shai ra ai lam ni hpe galai sa wa na matu hkaw tsun ai lam ni hpe gwi gwi tsun shaga lai wa sai re majaw, tang

du awng dang ai lam lu la sai rai nga ai. Wa Sarabyin **John Paul II** hpe, Catholic nawku hpung a myit yu sawn yu chye ai ninghkring wa langai mi hku nna mu lu ma ai hte **Vatican II** zuphpawng hta shanglawm bawngban lawm lu sai rai nga ai. Dai zuphpawng kaba hta, nawku hpung makam masham lam ni hpe bai sagawn jep yu hpang wa lu sai lam mu lu nga mali ai. wa sarabyin gaw, zuphpawng hta shang lawm lu ai langai mi hku nna, mungkan hta nawku hpung gara shara kaw tsap nga ai lam hpe jep sagawn garum ya sai rai nga ai. Nawku hpung a matu shi a madi shadaw ya ai lam ni a majaw, Wa sarabyin **Paul VI** gaw, John Paul II hpe Cardinal aya tang da ai hpe hkam la lu sai rai nga ai.

Ya na zawn Cardinal lit magam hpe hkam la let, nawku hpung a matu ra mara ma hkra hta galaw gunhpai shakut ding yang rai nga sai. Madu a **shaning 1978** ning hta Wa sarabyin ngu ai hpung ting a ningbaw lit magam hpe shatsam hkum sai rai nga ai. **Shaning 400** ning jan lapran hta, shawng ningnan na Italian myu masha nre ai Wa sarabyin tai wa sai rai nga ai. **John Paul II** gaw, Wa sarabyin lit magam hpe hkam la let, Catholic nawku hpung a ningbaw kaba langai mi hku nna, mungkan ting, **mundan 100** jan de kawan katsan hkawm n htawm me, makam masham lam the simsa lam ni hpe shana shabra ya lai wa sai rai nga ai. **1981** ning hta Wa sarabyin Pawlu II hpe sat kau na matu, Vatican wang kata kaw nan, lahkawng lang, sanat hte gap ai hpe hkum hkra la wa sai rai nga ai. Shi a prat hta, kaba hta dik ai, jahkrit shama hkum ai lam rai nga ai. Raitim, Wa sarabyin gaw, shi hkala nba hkum ai lam kaw nna, yet yet mai tsai wa ai hte, shi hpe gap ai wa hpe mung, shi hkum nan sa jahkum rai, mara raw ya sai rai nga ai. Nu Wa hpu

nau ni, Wa sarabyin a shagrit shanam, tsawra matsan dum myit, Madu karai kasang hpe hkrit hkungga ai myit gaw, mau hpa rai nga ai. Shinggyim masha a myit hku nga jang gaw, n loi la ai lam langai rai nga ai. Hpa majaw nga jang, tinang hpe asak du hkra gyam ai wa hpe gadai wa tsawra lu na rai ta? Ratim, Wa sarabyin Yawhan Pawlu lahkawng gaw, Karai kasang a myi man tau let, shi hpe asak gyam ai wa hpe du hkra mara raw ya ai hte mani sum sai myi man hpe gam garan ya lu ai wa rai nga ai. Anhte mung, Wa sarabyin a katsi hpe la let, shada da mara raw ya lu hkra shakut ga ngu n gun jaw let, ngam nga ai daw hpe du na lamang hta bai gam garan ya na n ngai law.

Ka lajang ai; Mama Rose Angeline Maran Nang Doi

RVC, Ginjaung Rung, Aung Nan

Myitkyina.